

semmivel sem állanak hátrább az amerikaiaknál, s a korlátozott anyagi erőkhöz mellett is hihetetlen nagy munkát végeznek tisztviselői. R. FICK a tudományos tisztviselők alapos bibliografiai kiképzését sürgette; G. PFANMÜLLER pedig azt fejtegette, hogy a felnőttek szellemi továbbképzése a tudományos könyvtárak feladata s ezt főleg azáltal érik el, ha elsősorban a tudományos könyvtárt alaposan ismertető vezetőkönyvecskét adnak a tanulmánygóv olvasó kezébe; egyszerű, s a gyakorlati élettel számoló katalógust készítenek a könyvtár állományáról, és sorozatos előadásokat tartanak időszakonként egy-egy közérdeklődésre számot tartó témakörből. A. JESINGER egy XVIII. századbeli könyvtári vizsgálóról számol be. F. STUHLMANN a német könyvtárak háborús gyűjteményeit ismertette; W. SCHULTZE pedig a tudományos könyvtárak és a modern szépirodalom címen tartott magas színvonalú előadást. Végül W. POEWE a porosz állami könyvtárak tisztviselőinek és egyéb alkalmazottainak fizetésrendezéséről és anyagi helyzetéről tartott alapos tanulmányt és kimutatta, hogy a hasonló tudományos képesítéssel bíró állami alkalmazottakkal szemben a porosz állami könyvtárosok meglehetősen hátrányban vannak. Indítványára a gyűlés elfogadta azt a határozati javaslatot, melyben a méltányos fizetésrendezést és jogviszonyaik szabályozását kéri az államtól.

DR. KEMÉNY GYÖRGY.

Bulletin du Bibliophile et du Bibliothécaire. 1929. május—októberi számok. Ez 1834-ben alapított s kitűnően vezetett szakfolyóirat szerkesztője VANDÉREM Fernand *Krónika* rovatában állandóan napirenden tartja valamely francia könyv «igazi első kiadásának» kérdését, gazdag tapasztalása és széles körre kiterjedő ismeretei alapján oktatja a francia bibliofileket. Ha számba vesszük a rendkívül nagyarányú francia könyvtermelést, el kell ismernünk, hogy francia bibliografusnak és értelmes bibliofilnek lenni nem a legkisebb feladat. Mellözve a kizárólag francia bibliofileket érdeklő cikkeket, néhány általánosabb érdekű cikkről kell megemlékeznünk. Így: a legrégebb francia könyvrekklám 1625-ből való. Igazán eredeti gondolata volt Pierre LE COMTE-nak, aki egy vallásos munkát nem saját, hanem egy szabadszájú frónak neve alatt adott ki. A kiadó az előszóban azután meg is magyarázza, hogy miért élt e fuffanggal. Nagyon érdekes HESSE Raymondnak a francia bibliofil társulatokról frott s az októberi fűzetben befejezett cikksorozata, amelyben az egyes társaságok történetét, kiadványait ismerteti. Kivonatolás helyett szerzőnek összefoglalását közöljük. «Az eddigiekben egy nagy képbe foglaltuk össze a háborúelőtti bibliofil-társulatok működését. A könyvillusztráció legkülönfélébb módszereit vették igénybe. PAILLET első munkája kitűnő talaj volt, melyből számos könyv fakadt. A bibliofilek több csoportban egyesültek: a műbarátok és az illusztrált könyvek kedvelői az Amis des Livres, Les Cent Bibliophiles, és a Le Livre Contemporain»-t alakították meg. Történészek és könyvbarátok alakítják meg Livre d'Art, a Les Amis du Livre Moderne és a Les XX. című társaságokat, melyek eredeti kiadásokat kedvelnek. Ezek a társulatok módot nyújtanak a művészeknek oly munkák létrehozására, amelyre könyvkiadók a nagy költségek miatt nem vállalkozhatnak. E társulatok mindegyike az elnököknek, vagy a vezetőknél akarátát és egyéni esztétikai meggyőződését valósítják meg, legyen nevük akár PAILLET, Henri BÉRALDI, Eugène RODRIGUEZ, Henri VEVEUR, Louis BARTHOU, Fernand

JOUSSELIN, Octave HOMBERG, akár André BERTAUD. Ellentétes nézetek érvényesülnek. Egy részük az eredeti metszet, a másik a sokszorosított metszet híve. A rézmetszetet ezek, a fan.etszetet amazok szeretik, a kőrajz kezdetben igen szerény szerepet játszik, míg utóbb előtérbe lép.» Amikor igen nagy tárgyismerettel és szeretettel ismertet meg a nagy és nevezetes háború előtti bibliofil egyesületekkel, nem mulasztja el, hogy röviden meg ne emlékezzék az újabb és a vidéki könyvbarát-egyesületekről. E cikk még nem fejeződött be, amikor a figyelő rovatban egy újabb bibliofil társulat megalakulásáról adott hírt. T. i. az Automobile-Club kebelén belül 100 tagból álló egyesület alakult, mely évenként egy luksuszkiadású könyvet fog megjelentetni. I. K.

Revue des Études Hongroises et Finno-Ougriennes. VI. évf. 1928. 4. szám. A BARANYAI Zoltán és ECKHARDT Sándor kitűnő szerkesztésében megjelenő francia tudományos folyóiratunk rendeltetéséhez hűen francia vonatkozású értekezéseken kívül oly tudományos dolgozatokat közöl, melyek magyar vonatkozásuk dacára érdeklík (az elvből közömbös és ellenünk befolyásolt) külföldi tudományos világot. Épen ez a helyes célkitűzés teszi nehézzé a pontos, idejére való megjelenést, de teszi egyúttal értékesebbé a szerkesztők munkáját. A legutóbbi számban SOLYMOSSY Sándor a magyar népmesékben található keleti hatásokról értekezik rendkívül alapos és széleskörű kutatásai alapján. Nyelvészeti téren mozog ZOLNAI Gyula (*Entrelacement de propositions dans le hongrois*), valamint ECKHARDT Sándor (*Le nom français des Hongrois: h. organique initial*) cikke, míg TÓTH Béla: *Edgard Quinet et la Hongrie* c. tanulmányában politikai viszonylatokat világít meg. Igen hasznos és értékes apróbb cikkek és hozzászólások után gondosan megírt kritikákat kapunk. Folyóiratunk szempontjából természetesen a könyvészeti vonatkozású közlemények érdekelnek különösen. Így kiemeljük a Commission nationale hongroise de Coopération intellectuelle által úgy az 1926., mint 1927. év hazai irodalmi terméséből kiválasztott 10—10 legjobbnak ítélt mű jegyzékét, örömmel üdvözöljük továbbá a magyar vonatkozású francia nyelvű művek gondos és kiterjedt bibliográfiáját, mely az előzőkkel együtt s az 1928. évivel, valamint tárgyi csoportosítású résszel kiegészítve, mint külön kiadvány, kitűnő szolgálatokat tehetne a magyarságnak. I. K.

Le Bibliographe moderne. 1928—1929. 139—141 szám. A levéltári és könyvtári ügynek szentelt eme folyóirat legutóbbi számában F. VAUX DE FOLETIER Jugoszlávia levéltárait ismerteti szerb adalékok alapján s különösen kiemeli az ott található francia vonatkozású anyagot, (I. NAPOLEON kora) amely Zarában van s amelyet a szerb kormány az olasztól követel. C. COUDERE: *Le Bréviaire de François d'Esteing* című ismertetése során a délfraancia egyházi szerkönyvek leírását adja. LETONNELIER G. a grenoblei püspöknek, ALLEMAN Lőrincnek 1499-ben kiadott levéltári szabályzatát közli. Paul BURGUBURU folytatja metrologiai bibliográfiáját. Rendkívül gazdag és igen körültekintő a levéltárak és a könyvtárak krónikája, nemkevésbé a bibliográfiáké. Irigylésre méltó az a nagy anyag, amely a munkatársaknak rendelkezésére áll. Miután rólunk sem feledkeznek meg, célszerű volna a szerkesztőséget ebben a munkájában a vonatkozó nyomtatványok megküldésével támogatni. I. K.